

Посланець із Юрського періоду

У давнину Чорне море називали Аксинським Понтом – Негостинним морем. У його прибережних водах, за переказами різних народів Криму, живе величезний морський дракон. Ще давні елліни бачили страхітливе чудовисько темного, майже чорного кольору, з гривною, гребенем, довгим хвостом, пазуристими лапами, червоними очима і жажливою широкою пащею з кількома рядами гострих і довгих, як в акули, зубів.

66

У міфі про аргонавтів чарівний дуб, на якому висіло золоте руно, охороняв страшний дракон. У Середньовіччі про нього не раз йшлося в донесеннях, відправлених з укріплених візантійських поселень і міст до Константинополя. Учені Александрії у своїх працях також згадували про зустрічі з драконами на берегах Аксинського Понту.

Розповідали про морське страховище і кримські татари. Породженням шайтана називали його турки. А капітани їхніх торговельних і військових кораблів, що борознили море між Стамбулом, Кримом і Азовом, доповідали про дракона чиновникам султана і адміралові купудан-паші. У приватному листуванні офіцерів Чорноморського флоту, які служили під керівництвом легендарного адмірала Федора Ушакова, також є свідчення про велетенську істоту, що вражає уяву. За царювання імператора Миколи Павловича було організовано експедицію до Криму для з'ясування природи чорноморського чудиська. Пошуки вели в районі Карадагу. Тоді знайшли яйце вагою в три чверті пуда. Уявіть, це 12 кг! Його розкололи і побачили зародок дракона з гребенем на голові. Гіпотезу нібито підтвердив і знайдений скелет гі-

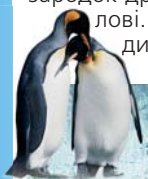
гантського хвоста з явно вираженою лускато-панцирною структурою. Так факт існування дракона отримав матеріальні докази. Але прийшов 1854 рік, почалася Кримська війна, дракон, яйце і доісторичні рештки канули в Лету. І ось уже на початку Першої світової війни знову з'явилися відомості про величезну морську істоту. Капітан кайзерівської субмарини обер-лейтенант Гюнтер Прюфнер доповів командуванню, що в одну з літніх ночей його човен перебував у надводному положенні для провітрювання відсіків і зарядження акумуляторних батарей. Стоячи на містку, Прюфнер побачив чудовисько, що майже безшумно розтиналило хвилі поблизу берегів Криму.

Поет і художник Максиміліан Волошин (1877–1932), живучи в Коктебелі, був свідком того, як 1921 року в район Карадагу відправили роту червоноармійців для вилову і знищення чорноморського дракона. Мовляв, рибалки забили на сполох. Пошуки непрошеного гостя не увінчалися успіхом, про що у своїх нотатках стверджував Волошин. Нове свідчення про велетенську рептилію датується 1942 роком, коли під час боїв на Кримському півострові капітан субмарини U-44 Макс Хеген у донесенні адміралові Деніцу повідомив, що в перерві між боями, удень, при яскравому сонячному світлі, побачив чудисько. Опис збігався зі свідченнями жителів Судака, Феодосії, Алуки і Євпаторії. За словами директора знаменитого Карадазького заповідника Петра Семенькова, 7 грудня 1990 року «сітка, поставлена для вилову чорноморських скатів, виявилася пошкодженою. Коли підібрали обірваний край, витягнули дельфіна – чорноморську афаліну завдовжки 230 сантиметрів, її хвіст заплутався в сітці, а живіт був викушений одним укусом. Довжина дуги від укусу становила близько метра. По її краю на шкірі свавця чітко було видно сліди зубів. Розмір сліду від зуба – 50 міліметрів. Відстань між слідами зубів близько 15–20 міліметрів. Всього по дузі – близько 16 слідів від зубів. Живіт дельфіна викушений з реб-

рами, так що чітко видно хребет! За висновками експертів, жодна з відомих науці морських і океанічних істот, включаючи гігантських акул і восьминогів, не могла завдати таких ран, залишивши від дельфіна тільки хребет і голову!» Навесні 1991 року рибалки знайшли в сітках, встановлених фактично в тому самому місці, іншого знівеченого дельфіна. Тепер це був чорноморський дельфін азовка завдовжки півтора метра. У 1994 і 1995 роках були виявлені ще два метрові дельфіни з аналогічними ранами. Сучасні фахівці припускають: якщо морський дракон і є, то це плезіозавр, подібний до тих, що вилуплювалися з яйця кілька мільйонів років тому, котрий вижив невідомо як. Але яйце знайшли за часів Миколи I, отже ящери, потрапивши у відповідні умови, де є потрібне харчування, здатні плодитися? Щоправда, думки розділилися, і багато океанологів ставляться до оповідань і свідчень очевидців украй скептично, адже Чорне море виникло близько семи тисяч років тому, і тому древні рептилії просто не могли туди потрапити. Але науковці забувають: Чорне море – найунікальніше на Землі; тільки в ньому солоність поверхневих вод один в один дорівнює солоності людської крові! І хоча море багате на сірководень, з другого боку, це найменш досліджене середовище: сірка, як і кисень, – у шостій групі таблиці Менделєєва і може давати невідомий нам солідний життєвий потенціал! Чому в сірчановодневому середовищі, за солоності, ідентичної крові, не могли відбутися невідомі сучасній науці мутації? Адаптувавшись до цих умов, істота змінилася, причому так, що змогла зберегтися упродовж багатьох віків. Можна сподіватися, що, завдяки ентузіастам, озброєним кіно- і фототехнікою з телеоб'єктивами, незабаром на пливці буде зафіксовано загадкового морського дракона, котрий хвилював уяву людей упродовж тисяч років.

А наразі посланець з юрського періоду чекає свого терплячого і наполегливого фотографа...

Підготувала Лучія ПУЗИКОВА
за матеріалами Інтернет-видань.

2014 рік

Як дружині капітана далекого плавання, мені доводиться відчувати всі принади посади глави сім'ї на суші. І діти, і дім, і... очікування по півроку. Виручає відданість журналістській роботі. А ще, коли діти були малими, важливим є сталий уклад життя. Згодом – упевненість у міцності сімейних уз, перевірених часом і не тільки морськими штормами.

Лучія ПУЗИКОВА,
оглядач – власний кореспондент.

